

Simulering van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen in Midden- en Kleinbedrijf

Een onderzoek naar lokale overheidssturing op maatschappelijk verantwoord ondernemen in midden- en kleinbedrijf

Samenvatting

De termen maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) en duurzaamheid zijn zeer actueel. De visie dat bedrijven zouden moeten ondernemen met oog voor mens, fysieke omgeving en een gezonde financiële huishouding wordt breed gedragen. De verschillende bestuurslagen van de overheid zetten beleid uit om bedrijven te stimuleren op een dusdanige manier te handelen dat de schadelijke gevolgen voor het algemeen belang beperkt blijven of dat het algemeen belang zelfs wordt gediend. Zo ook de Gemeente Tilburg die sinds een jaar een MVO-coördinator heeft aangesteld en een subsidieregeling in het leven heeft geroepen om MVO te stimuleren bij de bedrijven in de stad. In dit bacheloronderzoek dat in opdracht van de Gemeente Tilburg is uitgevoerd, heeft de volgende vraag centraal gestaan: 'Welke factoren van invloed zijn op de mate van MVO en hoe de gemeente deze factoren kan stimuleren?'.
Bij de keuze voor MVO speelt de individuele ondernemer of manager binnen een bedrijf een cruciale rol. De sturing van de gemeente moet zich daarom richten op de individuele motivatie van deze ondernemer of manager. De werking van motivatie is zeer complex.

De verwachting was dat motivatie in het MVO-beleidsterrein een combinatie zou zijn van enerzijds persoonlijke en altruïstische gronden en anderzijds gronden van eigen belang, beloning en externe prikkels.

In dit onderzoek is allereerst aan de hand van een literatuurstudie een reeks factoren gedestilleerd die van invloed is op de motivatie van ondernemers in het MVO-beleidsterrein.

Aan de hand van vier semigestructureerde diepte-interviews is de reeks aangevuld, zodat deze compleet was. De reeks factoren is vervolgens getoetst aan de hand van een vragenlijst onder Tilburgse ondernemers.

Uit het onderzoek blijkt dat factoren die van invloed zijn op de motivatie te onderscheiden zijn in een drietal categorieën:

(I) Omgevingsfactoren. In deze categorie blijken het versterken van de concurrentiepositie, het creëren van economische vooruitgang, een vermeerdering van het aantal opdrachten en het behoud van een goede reputatie en zakenrelaties factoren die een positieve invloed hebben op de mate van MVO.

(II) Organisatiefactoren. In deze categorie blijken zorg voor gemotiveerd en tevreden personeel, het streven naar efficiëntie en de kansen die MVO voor de onderneming biedt factoren die een positieve invloed hebben op de mate van MVO.

(III) Persoonlijkheidsfactoren. In deze categorie blijken de volgende factoren een positieve invloed hebben op de mate van MVO: een goed gevoel er van krijgen, fatsoen en de verplichting aan de mensen in en om de organisatie als mede aan de nieuwe generatie factoren die.

Deze resultaten bevestigen de verwachting dat zowel persoonlijke en altruïstische motieven als motieven van eigen belang, beloning en externe prikkels van invloed zijn op de mate van MVO. Met name op de persoonlijke en altruïstische factoren werd hoog gescoord. Toch is dat niet afdoende, ook het eigen belang moet gediend worden.

Daarnaast blijkt uit het onderzoek dat de mate van concurrentie en de bedrijfsgrootte geen aantoonbaar effect hebben op de mate van MVO. De scores op de factoren blijken per bedrijfsbranche wel enigszins te verschillen. De branches verschillen echter met name in hun behoeftes van de gemeente. De branches publieke- en zakelijke dienstverlening en de zakelijke gastvrijheid hebben meer behoefte aan inspiratie en informatie, dan aan subsidie. De branches Transport en logistiek, Detailhandel en winkelambacht en Industrie en bouw hebben daarentegen juist wel behoefte aan subsidie. De aard van het werk is schijnbaar van invloed op de motieven om voor MVO te kiezen.

MVO-beleid is maatwerk en de sturing zou persoonlijk moeten zijn en met een mix van instrumenten. Bij de bepaling van de mix is het van belang om te zorgen dat beide vormen van motivatie worden aangesproken. Ook moeten de instrumenten zich op alle drie de factorcategorieën richten. Omdat de behoefte per branche verschilt zou de gemeente per branche een andere instrumentenmix moeten inzetten. De inzet van enkel subsidie volstaat in ieder geval niet en derhalve is de inzet van mankracht vanuit de gemeente om de andere sturingsinstrumenten vorm te geven noodzakelijk.

Heika van Es
BA – student Bestuurskunde
Radboud Universiteit Nijmegen